

«FLÅKLYPA»

- Den norske filmens Grand Prix

om så mye annet begynte det på Theatercaféen. Her møttes Ivo Caprino og Kjell Aukrust våren 1969 etter at Caprino hadde bedt om et møte. Ingeborg Isdahl Riser, en venn av Remo som modellerte for Caprino, var opptatt av Aukrusts bygdebarokke verden. Caprino selv kjente ikke stort til Aukrusts arbeider. Inspirert av Ingeborg bladde han i Aukrusts bøker og ble fascinert av hans frodige typegalleri og saftige humor.

«Flåklypa Tidende» går tilbake til den tiden da Aukrust avtjente verneplikten og skulle sitte på et lager og sortere luer og votter. Redaktøren av Mannskapsavisa, Odd Hjorth-Sørensen, kom innom, og Aukrust viste ham noen tegninger og fikk lagt til at han var fra Alvdal.

- Skiløperbygda?
- Ja, bekreftet Aukrust.
- De er ansatt, sa redaktøren.

Slik var det at Aukrust begynte å skrive og illustrere «Flåklypa Tidende» i Mannskapsavisa, en avisparodi som var enda mer overstadig enn klassikeren «Trangviksposten». Aukrust har hatt Flåklypa-spalten som sin faste jobb siden, og i årenes løp er det blitt utgitt en serie med bøker basert på avisstoffet.

Noen år etter at Aukrust var begynt å utarbeide sitt bisarre univers i Mannskapsavisa, ville NRKs Otto Nielsen ha «Flåklypa» med i NRK-Radios meget populære «Søndagsposten». Innslagene fra «Flåklypa radio» ble sendt i tre-fire år, og deretter ble «Flåklypa» til fjernsynsparodi under Odd Grythes ledelse. Sønnen til stasjonsmesteren i Alvdal, Arvid Nilssen, var Rudolf Blodstrupmoen. Aud Schønemann var også med. Og nå var det altså at Caprino ville møte Aukrust.

Alvdølen hadde ikke selv tenkt i retning av film, men ble begeistret under møtet på Theatercaféen. Caprino var ikke særlig imponert av NRKs bruk av «Flåklypa»-fenomenet. Det humoristiske særpreget kunne komme vel så godt frem i en dukkefilm, mente han.

Caprino og Aukrust møttes igjen, og utarbeidet først planer om et 20 minutters TV-program fra «Flåklypa Tidende». Caprino fikk tilskudd til prosjektet fra NRK og Kirke- og undervisningsdepartementet. Programmet ble nærmest lagt opp som en collage av de morsomste og mest visuelle episodene fra Aukrusts bøker, uten noen egentlig sammenhengende historie.

Den første utfordringen for Caprino og hans stab var å omforme Aukrusts sterkt karikerte typegalleri fra den endimensjonale strektegningen til den tredimensjonale gjengivelsen av personene. Det var om å gjøre å bevare Aukrusts egenart, som kom til uttrykk i typenes legemsbygning, sko og klesdrakt, og fremfor alt i ansiktene.

Figurene skulle sees fra alle vinkler, derfor måtte de få nye dimensjoner, nye linjer, og nye konturer ut over det den opprinnelige tegningen uttrykte. En krevende og ansvarsfull oppgave å løse. På den ene side respekten og hensynet til Aukrusts kunstneriske integritet, på den andre de krav som det nye mediet stiller til figurenes bevegelse, kroppsform og mimikk. Hver skikkelse ble «ansatt» i prosjektet først etter at Aukrust hadde godkjent typen.

Caprino var vel kjent med problemene fra tidligere produksjoner. I samarbeidet med Thorbjørn Egner oppstod lignende utfordringer. Karius og Baktus, Klatremus og dyrene i Hakkebakkeskogen - alle skulle formes etter Egners tegninger og ligne så mye som mulig.

Ivo Caprino og Kjell Aukrust bak Il Tempo Gigante, slik den fremstod i film-atelieret. Foran: Reodor Felgen og sportsjournalist Melvind Snerken. Snerken var bare med i første versjon av "Flåklypa"-stoffet, en versjon som aldri er blitt vist.

Dengang var det Ingse Gude som stod for modelleringen, nå var det Ingeborg Isdahl Riser som tok på seg oppgaven. Aukrust og Caprino kom opp til henne i Nes for å spørre om hun ville modellere hodene til figurene i den planlagte filmen.

- Den kvelden de kom opp til meg i Nes, er noe av det morsomste jeg har opplevd. Aukrust og Ivo var fulle av alle slags merkelige ideer. De snakket om store biler og om kjøring, det var ingen grenser for alt det de hadde tenkt å ha med i filmen. Det var ustyrtelig morsomt å høre på dem!

Utdrag fra Per Haddals bok:
*Ivo Caprino, Et portrett av
Askeladden i norsk film.*

Hjemmets bokforlag, Oslo 1993.

Kan kjøpes på vår webshop:

www.caprino.no

